

Mevcut Muhafazakâr/Sünni-Seküler Bilinç Darbeden Ders Çıkarabilecek mi?

İlhami GÜLER

<http://islamianaliz.com/yazi/mevcut-muhafazak%C3%A2rsunni-sekuler-bilinc-darbeden-ders-cikarabilecek-mi-3391>

Sünnilere göre “Şeyhu’l-Ekber” olan İbn Arabi’nin “Fususu’l-Hikem”deki epistemolojisi başta olmak üzere(kitabın, tümü ile Allah tarafından yazdırıldığını iddia eder), ontolojisi(Vahdet-i vücüt), iman ile küfür arasındaki derin uçurumu ortadan kaldıran ahlakı ve teolojisi ile - “dinin içinde din”; hatta “dinin üstünde din”- olarak “paralel din”ini reddetmeden, Fethullah’ın “Paralel Yapısı” –daha doğrusu paralel dini- nasıl reddedilebilir?

“Söylemekten doğan zarar, söylememekten doğan zarardan daha azdır.”

Nietzsche’nin kaçık adamı: “Tanrı öldü, Tanrı öldü. Onu biz öldürdük; hepimiz onun katiliyiz...” diye Pazar yerinde söylendikten sonra, bu olayın azametini ifade etmek için birkaç cümle daha sarf eder: “Denizi, nasıl içtik? Ufku, süngerle nasıl sildik? Dünyayı, güneşinden nasıl kopardık?...” diye devam eder. Heidegger, Nietzsche’nin kaçık adama söylediği bu sözlerin, Tanrı tanımaz birinin ona karşı duyduğu kinin basit bir ifadesi olarak değil; Avrupa’da son üç yüz yılda gerçekleşen kültürel değişimin(sekülerleşme) bir göstergesi olarak yorumlar.

15 Temmuz Darbe girişimi de, Türkiye açısından böylesine korkunç bir olaydır. Uzun süreden beri korkunçluğu üzerine konuşuyoruz da; ülke olarak, toplum olarak ve muhafazakârlar olarak böyle bir olaya maruz kalabilmemizin dinsel/teolojik, sosyolojik, politik nedenleri üzerine derin analizlere pek rastlanmıyor. Olay, istisnai olarak bir kişiye(Fethullah) veya gruba(Cemaat) hasredilerek izahatlar yapılıyor. Cemaat’in canavarlaşmasına ses çıkarmayanlar, “canavarlığını” ortaya koyunca koro halinde küfür yağdırmaya, afallamaya başladılar. Bu konuda kendimizde taşıdığımız zaaflarımız ve onlarla olan ortak paydamızı görmekten korktuğumuz/kaçındığımız için, koro halinde türkü söylüyoruz. Şüphesiz, failerin özel psikolojileri, teolojileri, sosyolojileri analiz edilmelidir; fakat esas ve daha önemli olan, bu failerin, organik olarak bağlı oldukları Sünni teoloji ile ilişkisi ve Sünni sosyoloji ile olan psikolojik(manevi-dini) akrabalığıdır. CIA ile işbirliği ederek milletin iradesine zorla kastetme skandal suçu(hainlik) dillendirilirken; bu suçu işleyebilmenin(Nietzsche’nin deyimi ile “Denizi içmenin”) derin teolojik zeminine kimse dokunamıyor. Çünkü oraya dokunmak, “kendimize/Sünniliğe” dokunmaktır. Bu “hainleri” kendimizden uzaklaştırarak olayı izah etmek; olayı “istisna”laştırmak(Şeytan-Deccal)bize rahatlık veriyor. Oysa, “Biz”de barınan ve çoğunluk tarafından itibar edilmeyen “istisna”lar, zamanla kaideyi, normali, düzeni bozabiliyor(Tomash Kuhn. *Bilimsel Devrimlerin Yapısı*): “Ummadığın taş; kalkar, yarar baş.” Sorun, ummadığımız bu taşın, nasıl ve niçin acımasızca başımızı yardığdır. Dürüst olalım: 15 Temmuz gecesi, gökten gelen saldırının da, yerden zuhur eden direnişin de kodları aynı yerde, bizde, içimizdedir.

Sayın Cumhurbaşkanımız, 3 Ağustos'ta Din Şurası'nda yaptığı konuşmasında, onlara kolay kanmış olmasından dolayı, -Demokrasilerde(siyasette-hukukta) böyle büyük gafletlerin büyük bir "siyasi faturası" olması gerektiğini atlayarak-: "Rabbimden ve milletimden beni affetmelerini istiyorum." diyor. Ancak, on seneden fazla onlarla girmiş olduğu işbirliğini izah ederken de: "Aynı menzile giden farklı yollar olduğumuza inandık"; "Allah dedikleri için, müsamaha gösterdik"; "Faaliyetlerini engellemeyi, 'Gayretullah'a dokunur' diye düşünmedik" diyor. Sorun, bu duygu-düşünce(maneviyat) yakınlığının derin teolojik -ve de politik- analizi olmasıdır. Sorun, aynı zamanda kolay kandırılmanın "kolaylığı"nın teolojik zeminidir. Yüzeydeki duygu, düşünce ve davranış aynılığının tarihsel-teolojik kökleridir. Cemaat'in TSK'yı da kolay kandırmasının, içine sızmanın darbeci zihniyet zeminidir.

Korkunç sonuç ortaya çıkıncaya kadar olup-biten her şey, burnumuzun dibinde-içimizde olup bitti. Koku alamayışımızın -ta başından beri alanlar vardı- nedenleri üzerine düşünmek zorundayız. Tıpta sağlıklı beslenme, koruyucu hekimlik ve hastalığın zamanında teşhis ve tedavisi, "Sağlıklı Toplum"un alameti iken; kötü beslenme, umursamazlık, beden bilincinin zayıflığı, hastalığa ve ölüme davetiye çıkarmaktır. Darbe teşebbüsü, dini-kültürel hayatımızda ikinci şikkın gerçekleşmesidir.

Ben, Sünniliğin sökülmesi-sorgulamasından bahsederken, bunun, Sünniliğin kendi içinden yapılabileceğini söylüyorum. Yoksa hariçten ve nevezhur(bid'at) mezhepler kuralım demiyorum. Sünniliğin çok erken dönemlerde muamelata ilişkin, usul ve itikada ilişkin asıllarda boğulan sol(eleştirel-yenilikçi) kanadının yani Rey Ehlinin:(Mutezile-Maturidilik, Hanefilik, Malikilik) geliştirmiş olduğu metodolojilerin tekrar canlandırılması ile yapılabileceğine inanıyorum. Çünkü bin seneden beri İslam dünyasına egemen olan muhafazakâr sağ kanat yani Hadis/Sünnet/Eser/Rivayet Ehli: (Hanbelilik, Şafiiilik, Eş'arilik, Tasavvuf), hem "Usul"ünde(Usul-i Fıkıh), hem de "Asıl"ında(Kelam-Usuli'd-Din) önemli teorik/teolojik hatalar barındırıyordu. Günlük yaşam (iman, ibadet ve ahlak) konularında Sünnilik, İslam'ı tamamen yanlış yorumladı demiyorum. Ancak Sünnilik, siyasette "Şura-Ehliyet" yerine, Saltanat/güce teslim olmada; Usulde kaynakların(Kur'an, Sünnet, İcma ve İctihat) hiyerarşisinde ve her birinin teolojik(Mutlakçı olarak) temellendirilmesinde, Rey Ehli'nin itiraz ettiği ciddi sorunlar vardı. Asıllarda, yani Allah'ın tasavvurunda(Adaletten-Hikmetten arınık Mutlak Güç), Kur'an'ın mahiyeti(yaratılmış Kur'an yerine, "Kelam-ı kadim") konusunda, Allah karşısında Doğa'nın/Evren-Dünyanın konumunda(nedensellik veya her an her şeyin mümkün olduğu), İnsanın iradesinin Tanrısal irade karşısındaki konumunda(Eş'arilik/Cebir-Kadercilik) ciddi sorunlar vardı. Tasavvuf'un kolayca Sünniliğe eklememesinde(bireyin, mantıksal bilginin ve dünyanın yadsınmasında/züht) Kur'an açısından ciddi sorunlar vardı. Bütün bu maluliyetler ile Sünnilik, yine de İslam toplumlarını 19. Yüzyılın başına kadar taşımış ve sonunda kurumsal ve siyasal olarak çökmüştür. Bu çöküşten sorumlu olarak, kendi teolojisinin payını görmeden Batı'ya, Şeytan'a ve Gavur'a söverek tatmin olmak, doğru olmasa gerek.

Seküler-Muhafazakâr yakın geçmişteki bütün siyasi zevatın(Demirel, Ecevit, Özal) teveccühünü kolayca kazanan, kendilerini Sünni kalıplara(amelde Hanefi, itikatta Eş'ari, tasavvuf-ta/tarikatte Nakşi) göre kolayca toplumun en dindarları -ve hatta “seçilmişleri”- olarak addelebilen “içimizden” birilerinin, kolayca ABD(CIA) ile işbirliğine girip, İslam’a göre aleni olarak “günah” olan bir sürü suçu(soru çalma, şantaj, kumpas...) kolayca işleyip, modern mesleklerde en yüksek yerlere gelip sonunda da meşru siyasi erke karşı başkaldırma cürmünü işlemedinin, millete karşı silah sıkmasının yakın(Şah İsmail, Baba İlyas, Şeyh Bedrettin, Ot(s)man Baba...) ve uzak örneklerini(cemel-sıffin-kerbela) tekrar hatırlamak zorundayız. Meclisin bombalanmasına şaşırınlar, Ka’be’nin mancınıkla(taşla) bombalanıp yerle bir edilmesi gibi, İslam toplumunun çok erken bir döneminde(sahabe arasında) gerçekleşmiş siyasi bir kavga(iç savaş) pratiğinden geldiğimizi unutuyorlar. Bu örneklerin “insan” olmaları(normal) mı; yoksa, şiddete teşne “Arap” ve asker-göçebe “Türk” olmakla mı ilişkili olduğunu tartışmak zorundayız. Gırtlığına kadar “Kitabına uydurma(akıl-gerçeklik yerine, kitapların/nassın hegemonyası)”, “Hile-i şeriyye(donmuş şeriatın hegemonyası)” ve “Daru’l-Harp(sürekli savaş kodunun hegemonyası ve birçok haramın mubah olduğu itikadı)”na gömülmüş bir bilinçten böyle şeylerin çıkması neden yadırganıyor?

Yaşadığımız olaya benzer Osmanlı’daki yakın pratiğini(taraftarlarınca Kutup-Gavs olarak görülen İlyas Baba, Otman Baba, Şeyh Bedreddin...) darbe günlerinde rahmetli olan tarihçi âlimimiz Halil İnalcık hoca şöyle tasvir eder: “Geleneksel toplumda halk üzerinde bu nüfuzları dolayısıyla hükümdarlar, onlara yaranmaya, onları cami hatipleri yaparak (Fethullah’ın cami vaazı olduğu hatırlansın. İG), şeyhlere vakıflar verip(Sayın Erdoğan’ın: “Ne istediler de vermedik” sözü hatırlansın. İG) zaviyeler(Dershaneler hatırlansın. İG) kurarak yandaş yapmaya çalışırlar(dı). Osman Gazî’den beri Osmanlı hükümdarlarının bu yolla dervişleri kendi patrimoniyal devlet sistemiyle bütünleştirmeye çabaladıklarını biliyoruz. Dervişler, hanedanın gözünde otorite ve egemenliğini meşrulaştıran en etkin araçlardır. Onlar, hükümdar egemenliğine tanrısal desteği(te’yid-i ilahî)yi sağlayan kutsal kişilerdi. Araştırmalar göstermiştir ki, gerçek bir Babaiyye/Vefaiyye halifesi olan Şeyh Edebalî’nin, Osman Gazi’ye ve ailesine sağladığı tanrısal te’yid, hanedanın kurulmasında en önemli faktörlerden biri olarak anılmıştır.”(H. İnalcık. *Osmanlı Tarihinde İslamiyet ve Devlet*. İst.2016. s.97).

Özetle, Fethullah’ın/Cemaatin mehdi inancına dayanarak, takiyye yaparak, faaliyetlerinde bilgi kaynağı olarak ilham ve rüyayı kullanması, muhafazakâr kitleyi rahatsız etmedi. Tasavvufun, âlim-sufi Mevlana/Mevlevilik örneğinde, Moğollarla işbirliğine girmesi; Şeyh/Fakih Bedreddin ve Kutbu’l-Aktap Otman Baba, Şah İsmail, Baba İlyas’ın Osmanlıyı titretmeleri örneklerinde mevcut otoriteye isyan etmeleri, görmezlikten geldiği halde; Fethullah’ta/Cemaatte işgal güçleri ile işbirlikçilik ve isyanın birlikte kristalleşmesi/FETÖleşmesi insanları şaşırtıyor. Cemaatte yaşanan dinsel “gerçeklik” ile bu gerçekliğin “istikamet/hakikat” üzere olup olmadığı ayrı tartışma konularıdır. Benim iddiam, bu gerçekliğin, büyük bir bölümünün köklerinin Sünni teolojide ve tarihte barındığı-yattığı ve bunların

“İslami/hakikat” olmadığıdır. Ülkemizde Cübbeli Ahmet, Menzil Cemaati, Haydar Baş... figürleriyle somutlaşan Tasavvuf/Tarikat; “Bin kişi ile emrindeyim Reis” diyen İhsan Şenocak, Nurettin Yıldız, ve Ebubekir Sifil... figürlerinde kristalleşen “Kadıızâdeliler” – teolojisi değil- “zihniyeti”, mevcut Sünniliğin parçaları ve tezahürleri değil midir?

Tasavvuf, -sanıldığıının aksine- tarih boyunca siyasetle daima iç-içe olmuştur. Bu durum, İslam’ın pür siyasal bir süreç olarak doğması ile yakından alakalıdır. Bunlardan –tarih boyunca olduğu gibi- yarın siyasal meşru otoriteyi tehdit eden illegal atraksiyonların gelmeyeceğini kim garanti edebilir? Dinlerde bütün cinayetler, baskılar, tekfirler, zulümler, insan harcamaları hep “Allah rızası”, “mutlak hakikat” ve “cennet/şehitlik” adına işleniyor mu? “Adına” ile “uğruna” arasındaki farkın, çoğu zaman ayrıştırılmadığını bilmiyor muyuz? Bundan kurtulmanın yolu hür düşüncüyü, eleştiriyi ve toleransı kanun/hukuk(Laiklik-Demokrasi) yolu ile garanti altına almak değil midir? Samimi dindarların(!)(yeni Haricilerin/Selefilerin) muhtemel zulmünden bizi kim kurtarabilir? Din ve teoloji tartışmalarında insanların iki kez toleranslı ve müeddep-muhasibî olmaları gerekmiyor mu?

Fethullah’ın Dünyayı Müslümanlaştırma ütopyasının teolojik kaynakları Sünnilikte mevcuttur. Bu ütopyaı “mümkün” gözükür kılan teolojik unsurlar “Mehdilik” inancı, Eş’ari Kaderciliği ve Tasavvufun ilham ve Rüyaya dayanan epistemolojisidir. Muhafazakâr kitlelerde bu inançlar hâlâ etkindir. Sahih-i Buhari’deki “Mehdi”, Mesih ve Kıyamet alametleri(Fiten ve Melahim) edebiyatını şimdiye kadar kim yadsıdı/sorguladı? Tasavvuf’u şimdiye kadar Ehl-i sünnetin ana parçası olarak görmüyor muyuz? Takiyye, akide olarak belki Şiilere hastır; fakat muhafazakâr politikacılarımız şimdiye kadar ona başvuruyor mu? Fethullah’ta yeni olan, “Takiyye”yi hor kullanmış olmasıdır.

Sünnilere göre “Şeyhu’l-Ekber” olan İbn Arabi’nin “Fususu’l-Hikem”deki epistemolojisi başta olmak üzere(kitabın, tümü ile Allah tarafından yazdırıldığını iddia eder), ontolojisi(Vahdet-i vücüt), iman ile küfür arasındaki derin uçurumu ortadan kaldıran ahlakı ve teolojisi ile - “dinin içinde din”; hatta “dinin üstünde din”- olarak “paralel din”ini reddetmeden, Fethullah’ın “Paralel Yapısı” –daha doğrusu paralel dini- nasıl reddedilebilir? İbn Arabi’nin “Fütuhat-ı Mekkiyye”sinde ortaya konan “Cifr ve Ebced” hesapları reddedilmeden, Fethullah’ın “Bir Dolar”larının sırrı nasıl anlaşılır? Osmanlı Medreselerinin ilki olan İznik Medresesine baş müderris olarak atanan İbn Arabi’nin muakkibinin Davut el-Kayseri olduğunu, Osmanlı’nın “Derviş Devlet” olduğunu anlamadan “Fethullah”ı nasıl anlayacağız? Eş’ari kaderciliği reddedilmeden, Fethullah’ın bütün başarısını Allah’a hamledip; kendilerinin sadece ilahi lütuf ile “vesile” olarak seçtikleri iddiası/inancı nasıl reddedilebilir? Allah’ın Amerika’yı İslam’a hizmete koştuğu inancı nasıl reddedilebilir?

Yamalı bohçaya dönüşmüş yaşlı(1200 sene) eskimiş Sünniliği, teolojik bir yapı sökümüne uğratmadan(tecdit/update), Politik Selefilik(Suud-İŞİD) ve Protestanlaştırılmış İslam(The Cemaat) ve Şia karşısında salt politik kaygılarla “Sünni Aksı koruyalım” iddiaları boş bir ça-

badır; hamasettir. Kur'an ve Sünnet'in mutlaklaştırılması ve dondurulması ortak ilkelerine haiz olan "Selefilik"ın uyuyan hücreleri, Osmanlı'da "Kadızedeliler" ve daha sonra da "Vahhabilik" olarak uyanmıştı. Günümüzde ise "İŞİD" olarak uyanmıştır. Nakşilik de, Osmanlı döneminde "Halidiye" kolunun politik aksiyonerliği, Cumhuriyetin erken döneminde muhalefet olarak Said-i Nursi aracılığı ile "Nurculuk"(Ş. Mardin) ve şimdilerde de "FETÖ" olarak aktüelleşmiştir. Bir Selçuklu şehri olan Erzurum'da doğup büyümüş olan Fethullah, İbrahim Hakkı, Alvarlı Efe'den(Hazret-i Pir) beslendiği kadar, Said Nursi gibi Nakşi kültürdeki Mehdiyet, Velayet, Kutup-Gavs ve İlham-Rüya kodlarını da devralmıştır.

İslam'ın erken döneminde teşekkül etmiş olan Sünniliğin "Rey Ehli", Allah'ın(Kur'an) ve Peygamberin(Sünnet) vermiş oldukları hükümlerin gerekçelerini-hikmetlerini sanıldığıının aksine, maneviyattan, huşudan -saygıdan asla kopmadan- tefekkürle(Rey-Nazar) arıyorlardı. Mutezile'den Amr İbn Ubeyd (ö.144)'e "Kişi, ana rahmine düştüğünde, bir melek gelir ve onun alınına ecelini, rızkını, şaki mi said mi olacağını(kaderini) yazar." hadisini getirdiklerinde Amr İbn Ubeyd: "Bu hadisin ravilerinden A'meş, kezzaptır; onun için, bu hadis doğru olamaz. Vele ki, doğru olsaydı ve ben de Hz. Muhammedin yanında olsaydım, ona karşı çıkardım; şayet bu hüküm, hadis olarak değil de, "Ayet" olarak nazil olsaydı; o zaman Allah'a derdim ki: "Bizden aldığın misak'a ters" diyebilmiştir. Ebu Hanife, içtihat yaptıktan sonra kendisine "Sahih" hadis getirdiklerinde, rahatça: "Bu hüküm, peygamber döneminde Medine'de geçerli idi; burada(Kufe) durum farklı" diyebiliyordu.

Sünniliğin Rey Ehli'nin(Mutezile, Hanefi-Maturidilik, Malikilik), din konusundaki özgüveni bu derece korkunçtu. Oysa daha sonra "Sünnilik" olarak kodlanan ve dinden düşüncüyü büyük ölçüde diskalifiye ederek, nassı (metni) perçinleyen "Hadis/Eser/Rivayet Ehli" (Hanbelilik, Şafilik ve Eş'arilik) ve üçüncü yüzyılda bunlara eklenen Tasavvuf, Allah'ın ve Peygamberin sözlerini gerekçeli anlama yerine; onların sözlerini Allah ve Peygamber olarak kişileştirerek, itaat etmeyi, boyun eğmeyi, teslimiyeti "Din" haline getirdiler. Zihni, Kutsal ve Mutlak kişilere(Allah ve Peygamber) kayıtsız(gerekçesiz) itaat etmeye alışmış kişi, kolayca kişi kültüne(Halife, Mehdi, Şeyh, Gavs, Kutup, İmam, Lider...) boyun eğer hale gelmez mi? Oysa Allah, neredeyse Kur'an'da her önerisinin sonunda: "*Efela ta'kilun?, Efela tetezekkerun/tetefekkerun?...*" demiyor muydu? Tartışmalarda: "*Burhanınızı getirin*"(2/111), "*Rabbinizden size bir burhan gelmiştir*"(4/174)... demiyor muydu? Bu tefekkür, içinde iman helavetini(helva) barındırmıyor muydu?

Selefilik'in huşuneti ile Tasavvufun anarşizmi ve sululuğu arasında,-örneğin: Hz. Ali, Hasan-ı Basri, Muhasibî ve erken dönem Mutezililerinde(örneğin: Ebu Duad, Amr ibn Ubeyd) olduğu gibi- "aklı başında" ve aynı zamanda "maneviyatı/takvası" olan başka orta bir yol yok mudur? Uzun tarihler boyu sürmüş ve yaygın kitleliliği olan dekadansları/çürümeleri görebilecek gözleri ve keskin burunları olan düşünürler çıkarmamızın zamanı gelmedi mi? "Gönül(Tasavvuf) Coğrafyamız" edebiyatı yaparken, halkımızın derin bir sezgi ile gördüğü gibi

bu “gönlün”, güzelliği kadar “ota da, b.k’a da konabileceği” hatırlanmayacak mı? Gönlün bir özelliğinin de aynı zamanda “deli” olduğu anlaşılacak mı? Maneviyatımızın mayalandığı kültürel iklim koşulları ve “mayamız” üzerine düşünmek, neden müstehil olsun? Mayamızı, münhasıran Allah mı çalmıştır? Yoksa biz faniler mi oluşturduk? Neden böyle gelmiş; böyle gitsin? Kur’an’ın Araplarda yarattığı ıslah gibi, yeni kuşakların “Biz kimiz?” sorusunu sorma hakkı ve sorumluluğu yok mudur?: “İman edenlerin Allah’ı hatırlamak, kendilerine inen haktan dolayı kalplerinin saygı ile ürperme zamanı gelmedi mi? Onlar, daha önce kendilerine kitap verilip de,- aradan uzun zaman geçtiği için- kalpleri katılaştılar(Ehl-i kitap) gibi olmasınlar; onların birçoğu fasık kimselerdir.”(57/16). Bu soru ve uyarı, bundan bin dört yüz sene öncesinde vahyin muhatapları olan müminlere yapılmadı mı? Bize(Sünnilik) kitap verildikten sonra, aradan uzun zaman(1400sene) geçmedi mi? Nedir bu istiğna, körlük ve bönlük?

Muhafazakâr Kemalistlerimiz, en güvendikleri “Mustafa Kemal’in Askerleri”nin “Mehdinin Ordusu” tarafından kevgire çevrilmesinin nedenini sorgulamayacaklar mı? Yeni-çerilerimizin -en azından bir kısmının- Orduveleri’nde gününü gün ederek zevk-ü sefa peşinde koşmasının faturası olarak “Hz. Hamza” rolüne soyunanlar tarafından, hallaç pamuğu gibi atılmalarının muhasebesini yapmayacaklar mı? Darbe yapmayı alışkanlık-gelenek haline getirenler, bir gün kendilerine de darbe yapılabileceği gerçeğini hâlâ görmeyecekler mi? “Ordusunu yenemeyen millet, onuru hak edemez” öz-deyişini anlamamızın zamanı hâlâ gelmedi mi? Umalım bu son teşebbüs, siyasette orduya bel bağlama yerine; Demokrasinin faziletlerini milletçe keşfetmemizin miladı olsun.

15 Temmuz gecesini milletimizin bir kesimi, darbe teşebbüsü başlar başlamaz banka ve süpermarket kuyruğunda iken; diğer bir kısmı sokaklara çıkmış; sayın cumhurbaşkanımızın çağrısı ile de direniş kitleleşmiş ve vatan, millet, demokrasi, onur özgürlük uğruna bir kahramanlık/destan yaratılmıştır. Demokrasinin çıtası, yeryüzünde görülmedik bir şekilde yükseltilmiştir. ABD ve AB, bu süreç içinde çirkin yüzünü darbeyi destekleyerek bir kez daha göstermiştir. Şimdiye kadar içerdeki kültürel mağduriyetin bir figürü/kahramanı olan Sayın Tayyip Erdoğan, Batı’nın Türkiye’ye/Demokrasiye saldırısının, yarattığı mağduriyetinin akabinde, haklı olarak küresel düzeyde Demokrasi kahramanı figürlüğüne terfi etmiştir. Sayın Erdoğan’ın, dünyadaki demokrasi teorisinde ve pratiğinde oldukça arkaikleşmiş dört yılda bir başvuru olan “Seçim/Sandık Demokratlığı” –hoş, onu bile benimsemeyen, hazmedemeyen kesimlerimiz var- ayrı bir tartışma konusudur. Bu arada, mağduriyetin, daima Kahraman ve Karizmatik Lider yarattığını(M. K. Atatürk, Sait Nursi, Menderes, Özal, Erdoğan, Öcalan, Fethullah) görmek ve mağduriyet yaratmamayı öğrenmek zorundayız. Kahramanlar, “iyi”dir; fakat daha iyisi, kahramanlara ihtiyaç duymamaktır.

Muhalefette iken kitlelere ahlak/adalet vadeden din/İslam, Ak Parti ve Cemaat iktidarı boyunca, -ayrı ayrı ve birbirileri ile mukayese etmeden- bu vaatlerini yerine getirmede ne kadar başarılı olmuşlardır? Bu zaafiyetin, şüphesiz Kapitalizmin, Sahip Olma’nın, Güç İstenci

modunun küreselleşmiş ve sistemleşmiş olması ile ilişkisi mevcuttur.” Yer demir, gök bakır(teknoloji)” bir dünyada din, ancak bu kadar merhamet-adalet üretebiliyor olsa gerek. Ben, bu zaafiyette Sünni kodun, zamanla yıpranmışlığı yanında, taşımış olduğu teolojik sorunların da etkili olduğu kanaatindeyim. Suçu direkt dine/İslam’a atmak yanlıştır. Şu sonuç da artık “Tüme varım” ile çıkarılsın: Dinin siyasal aktörlerin bireysel vicdanında(iman, ibadet ve siyasal ahlak) oluşunun ötesinde içgüdü, ihtiras, güç istenci ve sahip olmanın arenası olan siyasette aleni söylem haline gelmesi ve bu süreçte dil olarak içkin olması, siyaseti iç savaş, totalitarizm ve din sömürsünün bataklığına çevirmektedir.

Sayın cumhurbaşkanımız, 3 Ağustos’ta “Din Şurası”nda yaptığı konuşmasında 1400 yıllık geleneğimizden istifade ederek dini hayatımızdaki yanlışlıkların düzeltilmesi gerektiğini söylemesi doğrudur. Bu düzeltme de, Sünniliğin erken döneminde boğulan “Rey Ehli”nin görüşleri dikkate alınmadan bir şey yapılamaz. Sayın Erdoğan, düzeltme görevini İlahiyat Fakültelerinin, ilmin, düşüncenin misyonu olduğu gerçeğini atlayarak, siyasi erke bağlı bürokratik bir kurum olan “Diyanet”te olduğunu ifade ederek muhafazakârlığını bir kere daha ortaya koymuştur. Bu görevi üstlenen Diyanet ise, şuranın sonuç bildirgesinde “Sahih” hadis mecmualarındaki “Mehdi Hadisleri”ni reddedemediği için Fethullah’ı ancak “sahte mehdilik” ile suçlayabildi. Sayın cumhurbaşkanımız, Din şurasında yaptığı konuşmada: “Fethullah’ın İslam’ın inanç ilkeleri, ibadet telakkisi ve ahlak düsturlarında yaptığı tahrifat ve tahribatı, İslam’ın temel kavramlarına dair çarpıtmaları tespit edilmeli ve bu tespitler “Fethullah’ın Günah Galerisi” adıyla kamuoyu ile paylaşılmalı.” demişti. Şundan eminim ki, bu “Galeri” de kaynaklarda olmayıp da, “Fethullah’ın kendisine mahsus çok az sayıda “tahrifat” ve “tahribat” çıkacaktır. Büyük Sünni alimleri Sehavî ve Suyuti’nin, peygamberimizin “ölmediği” iddiası, kitaplarında dururken(Suyutî, *el-Havî Li’l-Fetavi*. Beyrut. II/327 vd); Fethullah’ın Hz. Muhammed’in Türkçe olimpiyatlarına katılması iddiası veya onunla yakaza halinde görüştüğü inancı/iddiası, nasıl “tahribat” veya “tahrifat” olarak nitelenecek?

Sonuç olarak, dini geleneğe karşı –içeriğinden bağımsız olarak- insanoğlunun –ve de kızının- geliştirdiği başlıca iki tutum vardır: 1- Kur’an geldiğinde müşriklerin sergilemiş olduğu, bid’at(yaratıcılık/yenilik)’a karşı, katı muhafazakâr tutum. Yani atalarımızı, tarihimizi, toplumumuzu üzerinde bulduğumuz hakikate sıkı sıkı bağlı kalmak(26/74,31/21,43/22-23...). 2- Bu geleneğin, -Kur’an’ın yaptığı gibi- organik, parça parça, tedrici, eleştirel, tefekküre – tekfire değil- dayalı, yaratıcı yenilenmesi(tecid/update). Geleceğimiz, bu iki zihinsel tutumdan hangisini toplumsal olarak tercih edeceğimize bağlı.